

Αθίνα 17 Ιουν. 1991

Αριθ. Πρωτ. 6

Πρός

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης

Διεύθυνση Δ Τμήμα 2^ο

I. Επί του τεθέντος με τι υπ' αριθμ. 90694/25.9.90 έγγραφόν σας ερωτήματος έχομε την τιμή να σας γνωρίσουμε τα ακόλουθα.

II. Κατά τη διάταξη του άρθρου 2 του Α.Κ ο νόμος ορίζει περί του μέλλοντος και δεν έχει αναδρομική δύναμη. Η εισαγομένη από τη διάταξη αυτή αρχή της μη αναδρομής δεν έχει αυξημένη τυπική δύναμη και ο νομοθέτης δύναται, κατά την κρατούσα άποψη, να προσδίδει ρητώς ή και βάσει του περιεχομένου του νέου νόμου αναδρομική ισχύ σε αυτόν (ΑΠ-ολ- 654/84 ΝΟΒ 3.71, ΑΠ-ολ- 939/73 ΝΟΒ 23.489, Τούση Γεν. Αρχαί παρ.1 Αγ. Γεωργιάδου στον Αστ. Κώδια Γεωργιάδου -Σταθούλου υπό το άρθρο 2.2, Γνωμ.Γαζή στην Ελ.Δ.30251, βλ. όμως Μπαλή παρ.10, Σημαντήρα 112). Ο νομοθέτης λόγω της από το Σύνταγμα καθιερουμένης αρχής διακρίσεως των εξουσιών (άρθρα 1παρ. 3 26,23 ΕΠ 81ΕΠ και 87), που αποτελεί παγία οργανωτική βάση του, δεν δύναται, αντιποιοούμενος αρμοδιότητος της δικαστικής αρχής, να κηρύσσει ανίσχυρες ή καταργιμένες δικαστικές αποφάσεις (ΑΠ-ολ- 4/90 ΝΟΒ 38 1316 ΑΠ 2004/86 Ελ Δ.28.1435). Δικαιούται όμως να προσδίδει σε προυπάρχοντα περιστατικά έννομες συνέπειες διαφορετικές από εκείνες του παλαιού δικαίου, έστω και αν υπήρξε για αυτές τελεσίδικη κρίση, δοθέντος ότι με αυτή το δικαίωμα δεν μεταβάλλεται κατά τη φύση του ή την νομική του θεμελίωση με συνέπεια να δύναται να τύχει της αυτής μεταχειρίσεως ως και τα λοιπά δικαιώματα που δεν

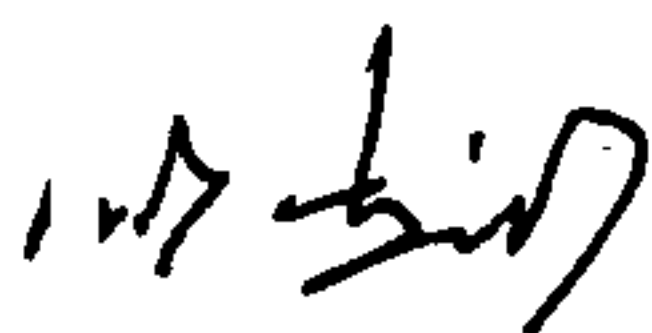
γουν τελεσιδίκως αναγνωρισθεί (ΑΠ-ολ- 4/90 Ενθ.ανωτ., ΑΠ-ολ- #44/69 ΝΟΒ 18.33, ΑΠ 2001/86 Ενθ.ανωτ.Κ.Γεωργόπουλος στο ΝΟΒ 18.897, Δ.Κονδύλη το Δεδικασμένο σελ.372). Κατ'αποκορύφωσιν δεν απαγορεύεται η αναδρομική θέσπιση διατάξεως με την οποία αίρεται (ή καθιερώνεται) λόγος ακυρότητας της συμβάσεως, δηλαδή να ορίσει ο νομοθέτης ότι η αναδρομική επικύρωση (η ακυρότης) καταλαμβάνει **καθό** τις περιπτώσεις που έχουν ήδη τελεσιδίκως κριθεί, εκτός αν πρόκειται περί δικαιώματος προστατευομένου από το Σύνταγμα, ως η κυριότητα, ή γίνεται ρύθμιση μεμονωμένης σχέσεως (ΑΠ-ολ- 4/90 Ενθ.ανωτ, ΑΠ 101/72 ΝΟΒ 20725, ΑΠ 29/68 ΝΟΒ 16.315, Κονδύλης Ενθ.ανωτ), οπότε δεν χωρεί άρση της ακυρότητας της σχετικής δικαιοπραξίας (ΑΠ-ολ- 618/73 ΝΟΒ 23.1083, Ράμμος Ερμ. ΑΚ υπό το άρθρο 4 του Εισ. Ν ΑΚ 8). Ως όμως συνάγεται από τη διάταξη του άρθρου 4 του Εισ. Ν (ΑΚ) (και 533 παρ.2 Κώδικα πολ. δικαιονομίας), η οποία καθιερώνει γενική νομοθετική αρχή, ο νέος νόμος, και αν έχει αναδρομική δύναμη, δεν επηρεάζει τις τελεσιδικώς κριθείσες σχέσεις, εκτός αν περιέχει ρητή και ειδική διάταξη περί εφαρμογής του και επί τελεσιδικιών ή και αμετακλήτως κριθέντων (ΑΠ 90/81.ΝΟΒ 29.1267, ΑΠ 1355/77 ΝΟΒ 26.1098, ΑΠ 729/75 ΝΟΒ 24.131, Ράμμος στην Ερμ. ΑΚ υπό το άρθρο 4 Εισ. ΝΑΚ .2).

Στην προκειμένη περίπτωσης και στο ερώτημα διαλαμβάνεται, με τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ.1 και 154 του ν. 670/77 "περί κώδικος των Συμβολαιογράφων (η ισχύς του οποίου σύμφωνα με το άρθρο 155 αυτού άρχισε από 26.8.77) καταργήθησαν οι διατάξεις του άρθρου 3 ν.δ 1333/73, οι οποίες επέτρεπαν στο γραμματέα του ειρηνοδικείου να ασκεί καθήκοντα συμβολαιογράφου, ως αναπληρωτής του ειρηνοδίκου, υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Παρά την κατάργηση της διατάξεως περιπτώσεις συνετάγησαν από γραμματείς ειρηνοδικείων συμβολαιογραφικά έγγραφα (προδήλως προς σύσταση δικαιοπραξιών). Επικολούθησε ο νόμος 1868/89 ο οποίος στο άρθρο 23 παρ.2 ορίζει

Γ
66
επιβεβαιώνεται

ότι " τα συμβόλαια και πάσις φύσεως συμβολαιογραφικές πράξεις που κατηρτίσθησαν από τη δημοσίευση του ν. 670/1977(25.8.1977) μέχρι την έναρξη της ισχύος του παρόντος από το νόμιμο αναπληρωτή του ειρηνοδίκου, είναι ισχυρά και έγκυρα, λογιζομένης για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα ως υπάρχουσας της αρμοδιότητας του συνταξάντος αυτά αναπληρωτού". Η διάταξη αυτή, που ισχύει από 10.10.89 (άρθρο 28 του ίδιου νόμου) έχει κατά ρητή διατύπωση αναδρομική δύναμη, δεν περιέχει όμως ειδικώς κανόνα περί εφαρμογής της και στις τελεσιδικώς ή αμετακλήτως κριθείσες σχέσεις. Επομένως, κατά τα εκτεθέντα, εκδοθείσες δικαστικές αποφάσεις αναγνωρίζουσαι την ακυρότητα των ανωτέρω συμβολαιογραφικών πράξεων που συνετάχθησαν από το γραμματεία του ειρηνοδικείου οι οποίες κατέστησαν αμετάκλητες ή τελεσίδικες μέχρι της 10.10.89, δεν θίγονται από την αναδρομική επικύρωση και παράγουν άπαντα τα αποτελέσματα αυτών.

Ο Αντεισαγγελεύς του Αρείου Πάγου

Ανδρέας Φλούλιας